

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

17. Dies Julii. Intelligentia est, per quam animus prospicit ea, quæ sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

17. DIES JULII.

Intelligentia est, per quam animus prospicit ea, quæ sunt. Cicero de finib.

I. Rudens non tantum præterita respicit, quod obtinet beneficio Memoriæ, sed & præsentia inspicit, quod acquirit præsidio Intelligentiæ. Est autem Intelligentia, cognitio præsentium, & rerum, de quibus agitur, clara præceptio; sine qua præstans illud judicium fieri nequit. Quare intelligens est, non tantum res leviter aspicere, quod & brutæ pœnæ faciunt; sed inspicere, imò accuratè introspectare; quia intelligentia, est intima negotii præsentis introspectio; sive attenta, non oscitans, aliove aversa rerum præsentium æstimatio. Itaque vir prudens & intelligens ex apertis obscura æstimat; ex parvis magni, ex proximis remota, ex partibus tota. Hoc autem illustre fulgentis animi jubar, quo intima quæque, & abdissima Intellectui pateant, & ex recessu in aspectum prodeant; non potest ab alio, quam à Sole Justitiæ derivari: potest tamen hæc acies Intellectus acui cote seriæ, & crebræ considerationis; sed imprimis, maximo opere laborandum est, ne istud lumen ab eo, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, animo infusum, sensim minuatur, vel penitus extinguatur. Hoc facile cavebis; si, quanta sit dignitas Intellectus, percipias.

II. D. Chrysostomus Intellectū confert cum oculo.

(a) *Quod oculus est corpori, hoc Intellectus est anime.*

Mm 4

Sicut

(a) In c. 6. Matth. 21.

Sicut postquam corporalium oculorum lumen extum est; pleraque jam membra usu, & officio defuisse sunt: ita & mente cœcatâ, innumeris malis viscere scatebit. Qui videt, & in videndo est perspicax, certa pericula oculorum subsidio declinabit. Si veam videat, declinant pedes, ne incident; si hostem tergore videat insequentem ferro, fugit, ut morte effugiat: paries, vel arbor ei opponitur? cavit, ne impingat: currus, vel equus ei occurrit? deflectit, ne datur. Denique plurimis, ac præsentissimis se penitus eximit, tum præsidio lucis, tum obsequio oculi, verò, si sol occidat; si lux se subtrahit; si dense incubant cœlo tenebræ, & opaca nox terram involvit, quoties ruet, impinger, allidetur, & tandem colliditur? Nullum ei officium possunt præstare pedes, quoniam nescit quod vadit; nec manus, quia ignorat, quiduragat; nec lingua, quia dubitat, quem alloquatur. Eadem, & majora incurris damna, dum animæ lucidus ille Sol, deserit horizontem Intellectus, mētingit occidit. Pedes intrant per viam illam latam, que dicit ad interitum: manus concinnant iniquitatem, texunt aranearum telas: os bibit calicem illuminatricis Babylonicæ plenum luxuriâ, & abominatione. Hinc bene eodem loco Chrysostomus: *Quando lucerna extinguitur; quando gubernator mergitur; quando Dux ipse captivus, quæ tandem obedientibus supererit spes salutis?* Ita si occæcamus istum oculum quo aliis quoque debemus lumen inferre; unde jam ipsi poterimus aſpicere?

III. Attende, quantus subinde error contingat in tenebris. Cleonice Byzantia Virgo, noctu ad Paulinæ Lacedæmoniorum Ducis cubiculum aliquantum

Non p
gut

Julij Junius.

Tessera.

553

terius, quām constitutum erat, veniens, manu lumen
gestans, quod à custodibus acceperat; cūm pedem
offendisset, & non sine strepitu, ad terram extincto
lumine concidisset; Pausanias experreatus, è strato
exiliit, insidias veritus, cubiculique ostium, ut in tene-
bris poterat, petens, Cleonicem gladio transverbera-
vit. Extincto lumine, extincta est vita. Debet tenebris
noctis, quod tam citò diem obierit. Proximus es, ut
conjiciaris in tenebras exteriores; dum desinis esse fi-
lius lucis. Dum à carnifice, reo clauduntur oculi velo
conclamatum est, tunc imminet vertici gladius; nibil
tunc supereft, quām ut minuatur capite. Sic extinctā
luce Intelligentiæ, es in præsentissimo periculo, ne
cadas in foveam. *Quisquis est rationis particeps, idem*
& compos Intellectus: sed non quivis Intellectus
pollet illâ, de qua hîc ago, Intelligentiâ. Sunt enim
quidae, qui sive ex hebetudine, & stoliditate; sive ex
timia præcipitatione, & instabilitate mentis, non
pervadunt propositiones, de quibus pronuntian-
dum est: hærent in earum extrema cute, non scruta-
tantur viscera, stant solùm in vestibulo, non adeunt
penetralia, tangunt corticem, non pertingunt ad nu-
cleum. Intellectus, ut polleat intelligentiâ, faciat om-
nium rerum anatomiam; videat, quid res sint, non
quomodo appareant; nec sit rerum judex, qui est cæ-
cus Amor: quia
Quisquis amat cervam; cervam putat esse Minervâ.

18. DIES JULII.

Non parva pars scientiæ est; scienti conjungi. *S. Au-*
gust. Conc. 2, in Psal. 36.

M m 5

I. Do-